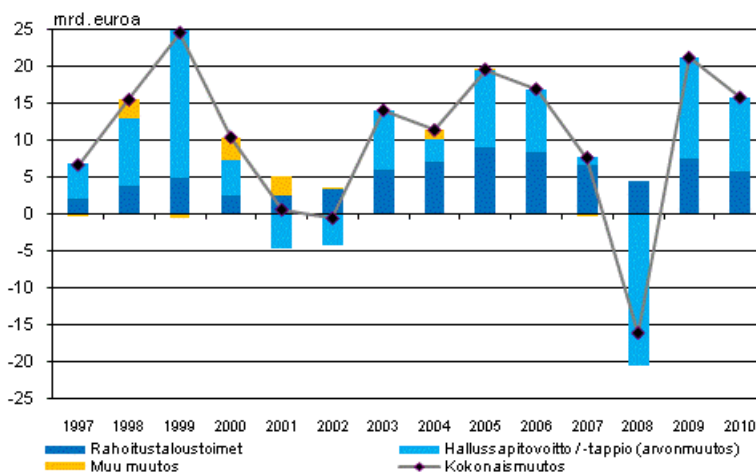

Rahoitustilinpito 2010

Hallussapitovoitot kasvattivat kotitalouksien rahoitusvaroja viime vuonna

Kotitalouksien rahoitusvarat olivat 223 miljardia euroa vuoden 2010 lopussa. Rahoitusvarat kasvoivat 16 miljardia euroa vuodesta 2009. Lisäyksestä suurin osa, 10 miljardia euroa, syntyi hallussapitovoitoista, jotka johtuvat kotitalouksien sijoitusten arvon noususta. Nettomääräiset sijoitukset puolestaan kasvattivat kotitalouksien rahoitusvaroja 6 miljardia euroa. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen rahoitustilinpitotilastosta.

Kotitalouksien rahoitusvarojen muutos 1997–2010, miljardia euroa

Korjaus 14.7.2011. Kuviossa vuoden 2008 tietoja on korjattu.

Kotitaloudet suosivat talletuksia

Eniten varoja kotitaloudet ovat sijoittaneet talletuksiin. Kotitalouksien 223 miljardin euron rahoitusvaroista 75 miljardia eli 34 prosenttia oli talletuksia. Myös vuoden 2010 nettomääräisistä sijoituksista suurin osa kohdistui talletuksiin. Talletusten lisäksi kotitalouksilla oli viime vuoden lopussa sijoitettuna 44 miljardia noteeraamattomiin osakkeisiin ja osuuksiin, 44 miljardia vakuutusteknisiin saamisiin, 29 miljardia noteerattuihin osakkeisiin ja 14 miljardia rahasto-osuuksiin. Lisäksi kotitalouksilla oli muita rahoitusvaroja 16 miljardin euron arvosta.

Velkaantuminen jatkuu

Kotitalouksien lainavelat olivat vuoden 2010 lopussa 111 miljardia euroa. Lainavelkojen lisäys oli 6 miljardia edellisestä vuodesta. Kotitalouksien rahoitusvarat kuitenkin kasvoivat velkoja enemmän ja sen ansiosta kotitalouksien nettorahoitusvarallisuus lisääntyi vuoden aikana 10 miljardia euroa. Velkaantumisaste eli luottojen suhde käytettävissä olevaan tuloon nousi 113,7 prosenttiin.

Sisällys

1. Kotitalouksien rahoitusvarat ja velat kasvoivat vuonna 2010.....	4
1.1. Julkisen sektorin varallisuusasema parani.....	4
1.2. Pörssiosakkeiden liikkeeseenlasku melko vähäistä.....	5
1.3. Ulkomaiset joukkovelkakirjalainat, osakkeet ja rahastot suosiossa.....	5
1.4. Kotimaisiin sijoitusrahastoihin virtasi rahaa.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velat, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 3. Kotitalouksien rahoitusvarojen nettohankinta, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 4. Kotitalouksien velkojen nettohankinta, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 5. Yritysten rahoitusvarat, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 6. Yritysten velat, milj. euroa.....	8
Liitetaulukko 7. Nettorahoitusvarat sektoreittain, milj. euroa.....	9
Liitetaulukko 8. Rahoitustaloustoimet sektoreittain, milj. euroa.....	10
Liitetaulukko 9. Tilastollinen ero sektoreittain, milj. euroa.....	11

Kuviot

Kuvio 1. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin, miljardia euroa.....	4
Kuvio 2. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, miljardia euroa	5

Liitekuviot

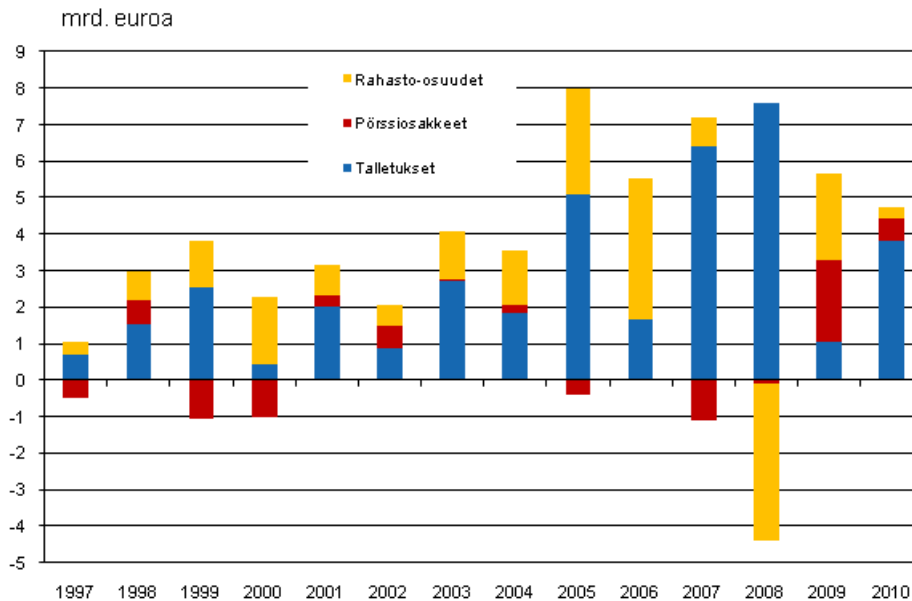
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, miljardia euroa.....	12
Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin, miljardia euroa.....	12
Liitekuvio 3. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, miljardia euroa	13
Liitekuvio 4. Kotitalouksien velkaantumisaste 1976–2010.....	13

Laatuseloste: Rahoitustilinpito.....	14
--------------------------------------	----

1. Kotitalouksien rahoitusvarat ja velat kasvoivat vuonna 2010

Vuonna 2010 hallussapitovoitot kasvattivat kotitalouksien rahoitusvarallisuutta edellisen vuoden tapaan. Kotitaloudet saivat 10 miljardia hallussapitovoittoja lähinnä osake- ja rahastosijoituksistaan. Lisäksi kotitaloudet hankkivat viime vuonna nettomääräisesti lisää rahoitusvaroja 6 miljardilla eurolla, mikä on noin 1,5 miljardia vähemmän kuin vuonna 2009.

Kuvio 1. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin, miljardia euroa

Kotitalouksien sijoitusten painopiste siirtyi vuonna 2010 osakkeista ja rahastoista takaisin talletuksiin. Talletukset ovat tyypillisesti olleet kotitalouksien tärkein sijoituskohde, mutta vuonna 2009 kotitaloudet suosivat pörssiosakkeita ja rahasto-osuuksia. Erityisesti kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset rahastoihin jäivät viime vuonna vähäisiksi. Talletuksissa tapahtui korkotason nousun siivittämänä siirtymä käteistalletuksista määräaikaistalletuksiin.

Kaikkiaan kotitalouksilla oli rahoitusvaroja 223 miljardia euroa vuoden 2010 lopussa. Siitä 75 miljardia oli talletuksia, 44 miljardia noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, 44 miljardia vakuutusteknisiä saamia, 29 miljardia pörssiosakkeita ja 14 miljardia euroa rahasto-osuuksia. Muita rahoitusvaroja kotitalouksilla oli 16 miljardin euron arvosta.

Myös kotitalouksien velat kasvoivat vuonna 2010. Kotitalouksien lainavelat lisääntyivät vuoden aikana 6 miljardilla eurolla saavuttaen vuoden lopussa 111 miljardia. Velkaantumisaste eli luottojen suhde käytettävissä olevaan tuloon nousi 113,7 prosenttiin edellisvuoden 111,6 prosentista. Kotitalouksien rahoitusvarat lisääntyivät kuitenkin velkoja enemmän ja sen seurauksena kotitalouksien nettorahoitusvarallisuus, eli rahoitusvarojen ja velkojen erotus, kasvoi 10 miljardilla eurolla edellisvuodesta.

1.1. Julkisen sektorin varallisuusasema parani

Julkisen sektorin varallisuusasema parani vuonna 2010. Vuoden lopussa julkisen sektorin nettorahoitusvarallisuus oli 116 miljardia euroa, mikä on 8 miljardia enemmän kuin vuotta aiemmin. Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarallisuuden lisäys johtuu lähinnä työeläkelaitosten nettorahoitusvarallisuuden kasvusta. Valtion varallisuusasema sen sijaan heikkeni edelleen.

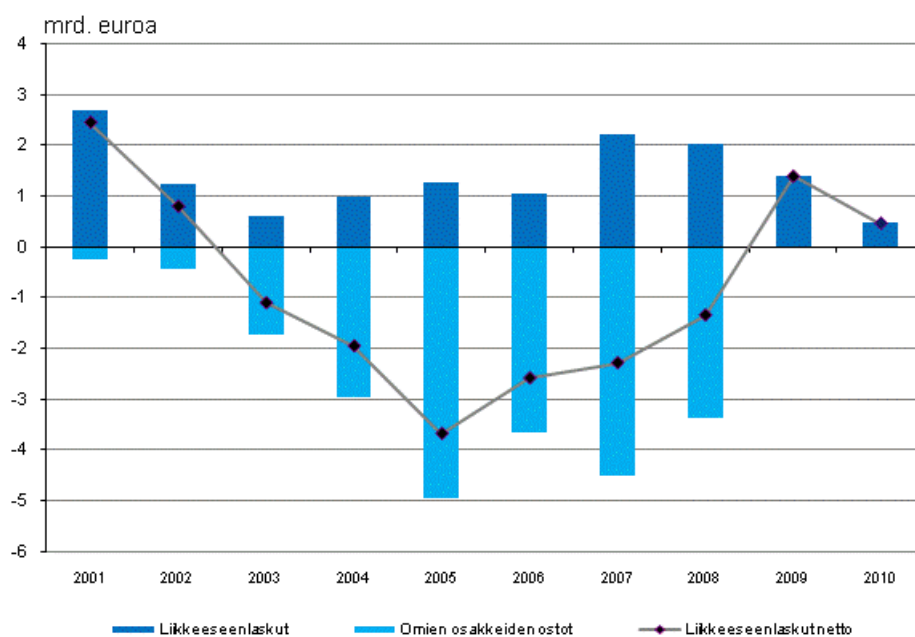
Työeläkelaitosten nettorahoitusvarallisuus lisääntyi 15 miljardia kohoten vuoden lopussa 135 miljardiin euroon. Työeläkelaitosten nettorahoitusvarallisuuden kasvu selittyy pääosin työeläkelaitosten hallussa olevien osakkeiden ja osuuksien markkina-arvojen nousulla. Kaikkiaan työeläkelaitosten hallussapitovoitot olivat 12 miljardia ja nettomääräiset sijoitukset 3 miljardia euroa vuonna 2010. Työeläkelaitokset sijoittivat eniten varoja ulkomaisiin rahasto-osuuksiin sekä kotimaisiin ja ulkomaisiin pörssiosakkeisiin.

Valtion vuonna 2008 alkanut varallisuusaseman heikkeneminen jatkui edelleen. Valtion nettorahoitusvarallisuus väheni vuoden aikana 7 miljardia laskien -22 miljardiin euroon. Valtion nettorahoitusvarallisuuden lasku johtuu velkaantumisesta, sillä myös valtiolle kertyi hallussapitovoittoja. Valtion velkojen lisäys oli 13 miljardia ja sen saamat hallussapitovoitot 3 miljardia vuonna 2010.

1.2. Pörssiosakkeiden liikkeeseenlasku melko vähäistä

Yritykset hankkivat vuonna 2010 oman pääoman ehtoista rahoitusta osakemarkkinoilta. Pörssinoteeratut yritykset laskivat liikkeelle 0,5 miljardin edestä uusia osakkeita, mutta eivät ostaneet omia osakkeitaan takaisin juuri lainkaan. Vuodesta 2003 vuoteen 2008 saakka yritykset kuolettivat osakevelkaansa ostamalla takaisin omia osakkeitaan liikkeeseenlaskuja enemmän.

Kuvio 2. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, miljardia euroa

Yritykset myös lisäsivät velkarahoitustaan vuoden aikana. Velkarahoituksella tarkoitetaan lainavelkoja ja velkapaperimuotoista rahoitusta yhteensä. Yritysten lainavelka kasvoi vuoden aikana 3 miljardia kohoten 161 miljardiin euroon. Sen lisäksi yritykset velkaantuivat laskemalla liikkeelle joukkovelkakirjalainoja nettomääräisesti 2 miljardin euron verran.

1.3. Ulkomaiset joukkovelkakirjalainat, osakkeet ja rahastot suosiossa

Vuonna 2010 suomalaisten sijoittajien rahaa virtasi ulkomaisiin joukkovelkakirjalainoihin, osakkeisiin ja rahasto-osuuksiin. Kotimaiset sijoittajat hankkivat näitä ulkomaisia rahoitusinstrumentteja 39 miljardin euron arvosta, kun edellisenä vuonna vastaavat hankinnat olivat 30 miljardia euroa. Ulkomaisia joukkovelkakirjalainoja hankittiin yhteensä 23 miljardin euron arvosta ja osakkeita sekä rahasto-osuuksia kumpiakin 8 miljardin euron arvosta. Ulkomaisiin joukkovelkakirjalainoihin sijoittivat erityisesti talletuspankit, ulkomaisiin noteeraamattomiin osakkeisiin yritykset ja ulkomaisiin rahasto-osuuksiin sekä noteerattuihin osakkeisiin työeläkelaitokset.

Ulkomaiset sijoittajat vähensivät edellisvuosien tapaan omistuksiaan suomalaisissa pörssiosakkeissa. Kaikkiaan niitä myytiin viime vuonna kotimaisille sijoittajille nettomääräisesti 2 miljardin euron edestä. Ulkomaisen pörssiomistuksen arvo oli vuoden lopussa 73 miljardia euroa. Ulkomaisen omistuksen osuus kotimaisten pörssiosakkeiden arvosta laski 35 prosenttiin.

1.4. Kotimaisiin sijoitusrahastoihin virtasi rahaa

Kotimaisiin sijoitusrahastoihin virtasi uutta rahaa 3 miljardin euron verran viime vuonna. Kotimaiset sijoitusrahastot kiinnostivat sijoittajia siten vähemmän kuin vuonna 2009, jolloin niihin sijoitettiin nettomääräisesti lähes 6 miljardia. Hieman alle puolet sijoitusrahastosijoituksista tuli ulkomailta, mutta myös vakuutuslaitoksia rahastot kiinnostivat. Rahamarkkinarahastoista rahaa sen sijaan lunastettiin edelleen ulos merkintöjä enemmän. Kaikkiaan sijoitusrahastot kasvoivat vuoden aikana 9 miljardilla, mistä 6 miljardia syntyi sijoitussalkkujen hallussapitovoitoista.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, milj. euroa

Rahoitusvaade	Vuosi									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vaateet yhteensä	133 214	132 661	146 741	158 124	178 011	195 362	201 643	185 557	206 800	222 619
Käteisraha	1 287	1 439	1 668	1 964	2 487	2 538	3 037	3 336	3 899	3 938
Käteistalletukset	33 864	34 686	37 465	39 602	41 778	42 137	42 921	45 324	55 019	40 323
Muut talletukset	10 564	10 617	10 538	10 216	13 143	14 431	20 050	25 226	16 562	35 145
Joukkovelkakirjalainat	1 975	1 376	1 390	2 480	2 857	4 251	3 330	3 783	4 860	6 205
Johdannaisopimukset	0	0	0	176	283	388	142	30	0	31
Lainat	416	471	575	626	771	1 046	143	317	92	0
Noteeratut osakkeet	18 987	15 269	17 625	18 700	22 617	26 987	27 114	15 021	22 982	29 312
Noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	27 678	29 475	34 693	36 678	39 693	41 773	39 650	38 765	42 324	44 120
Rahasto-osuudet	5 258	4 912	6 573	8 992	12 930	17 639	18 056	9 115	12 778	14 439
Vakuutustekninen vastuuvélka	27 679	29 080	31 596	33 812	37 314	39 859	42 184	39 646	42 795	43 676
Muut saamiset	5 506	5 336	4 618	4 878	4 138	4 313	5 016	4 994	5 489	5 430

Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velat, milj. euroa

Rahoitusvaade	Vuosi									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Velat yhteensä	47 022	52 732	58 965	68 958	78 981	90 819	100 621	109 427	113 441	119 663
Lainavelat	44 723	49 458	56 070	64 249	73 646	83 142	92 587	99 340	104 771	111 051
Muut velat	2 299	3 274	2 895	4 709	5 335	7 677	8 034	10 087	8 670	8 612

Liitetaulukko 3. Kotitalouksien rahoitusvarojen nettohankinta, milj. euroa

Rahoitusvaade	Vuosi									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vaateet yhteensä	2 569	3 521	6 009	7 149	9 116	8 501	6 766	4 473	7 540	5 884
Käteisraha	-358	110	229	296	523	51	499	299	419	40
Käteistalletukset	1 531	822	2 779	2 137	2 176	359	784	2 403	9 695	1 463
Muut talletukset	494	53	-79	-322	2 927	1 288	5 619	5 176	-8 664	2 329
Joukkovelkakirjalainat	941	133	-682	785	385	1 404	-673	665	505	1 062
Lainat	40	55	104	51	145	275	-903	174	-225	0
Noteeratut osakkeet	273	630	80	242	-398	10	-1 123	-93	2 276	654
Noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	-3 434	-227	727	113	-1 887	-572	-985	-1 199	-1 006	-1 105
Rahasto-osuudet	834	564	1 305	1 497	2 877	3 862	786	-4 334	2 364	287
Vakuutustekninen vastuuvélka	2 268	1 555	2 264	2 090	3 108	1 649	2 061	1 404	1 627	1 211
Muut saamiset	-20	-174	-718	260	-740	175	701	-22	549	-57

Liitetaulukko 4. Kotitalouksien velkojen nettohankinta, milj. euroa

Rahoitusvaade	Vuosi									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Velat yhteensä	2 849	5 857	6 233	10 003	10 023	11 835	9 806	8 778	4 051	6 242

Rahoitusvaade	Vuosi									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Lainavelat	2 695	4 882	6 612	8 180	9 397	9 496	9 445	6 726	5 468	6 300
Muut velat	154	975	-379	1 823	626	2 339	361	2 052	-1 417	-58

Liitetaulukko 5. Yritysten rahoitusvarat, milj. euroa

Rahoitusvaade	Vuosi									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vaateet yhteensä	190 014	194 882	210 886	214 297	223 708	244 621	270 621	292 004	279 090	302 156
Käteisraha ja talletukset	11 924	12 000	16 184	14 030	12 496	13 570	17 271	22 261	21 987	27 892
Rahamarkkinainstrumentit	1 216	2 366	2 176	3 199	2 761	2 926	1 651	1 864	2 134	3 894
Joukkovelkakirjalainat	8 538	8 006	5 010	3 250	2 719	2 293	1 324	1 523	1 443	2 518
Johdannaispimukset	624	1 768	1 582	2 392	1 991	1 672	3 073	5 509	3 483	3 841
Lainat	61 716	65 719	74 470	74 561	71 084	70 650	79 450	87 811	76 406	76 084
Noteeratut osakkeet	11 432	10 324	9 125	7 128	8 768	9 678	9 462	4 587	8 300	10 734
Noteeraamattomat osakkeet	54 304	56 160	60 707	63 295	70 609	81 034	90 311	103 807	105 143	113 204
Muut osuudet	316	315	347	388	509	848	724	748	930	1 919
Rahasto-osuudet	2 347	2 449	3 730	4 442	5 525	6 930	6 732	1 685	2 684	4 517
Vakuutustekninen vastuuvélka	1 909	2 190	2 260	2 432	2 298	2 550	1 875	1 845	1 824	1 880
Muut saamiset	35 688	33 585	35 295	39 180	44 948	52 470	58 748	60 364	54 756	55 673

Liitetaulukko 6. Yritysten velat, milj. euroa

Rahoitusvaade	Vuosi									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vaateet yhteensä	437 528	370 638	382 422	393 018	444 663	493 427	561 716	475 565	481 311	518 552
Rahamarkkinainstrumentit	1 942	2 370	3 278	3 361	4 711	4 956	5 369	4 188	4 562	4 217
Joukkovelkakirjalainat	14 847	16 026	15 732	16 012	17 140	17 426	17 269	17 024	22 060	23 401
Johdannaispimukset	555	803	1 439	1 529	2 163	1 363	1 422	5 000	3 956	3 742
Lainat	98 110	99 392	104 284	110 356	111 217	123 066	139 865	173 444	158 027	160 810
Noteeratut osakkeet	206 578	132 723	126 817	124 106	160 041	183 990	224 286	98 450	118 521	142 269
Noteeraamattomat osakkeet	70 887	74 539	81 561	85 595	92 701	100 603	107 303	107 634	110 532	115 758
Muut osuudet	11 822	12 280	15 005	15 765	17 169	17 189	16 902	17 532	16 259	15 519
Muut velat	32 787	32 505	34 306	36 294	39 521	44 834	49 300	52 293	47 394	52 836
Nettorahoitusvarat	-247 514	-175 756	-171 536	-178 721	-220 955	-248 806	-291 095	-183 561	-202 221	-216 396

Liitetaulukko 7. Nettorahoitusvarat sektoreittain, milj. euroa

Sektorit	Vuosi									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Yritykset	-247 514	-175 756	-171 536	-178 721	-220 955	-248 806	-291 095	-183 561	-202 221	-216 396
Asuntoyhteisöt	-11 294	-11 831	-11 866	-11 364	-11 291	-11 238	-11 350	-11 514	-12 689	-13 605
Keskuspankki	4 774	4 585	4 445	4 230	5 018	4 680	4 439	4 826	5 781	6 572
Talletuspankit	635	786	848	1 002	-43	-813	70	480	545	-4
Rahamarkkinarahastot	0	0	0	0	0	0	0	0	2	29
Muut rahoitusta välittävät rahalaitokset	291	467	335	209	243	455	522	270	371	-160
Muut rahoituslaitokset	-2 741	-2 117	-3 035	-4 821	-5 858	-5 741	-2 282	-1 871	-3 887	472
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	168	245	194	284	660	859	1 295	-1 190	-3 178	-706
Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot	1 452	1 531	892	542	2 027	3 386	1 787	302	-51	336
Valtionhallinto	-28 274	-28 957	-23 858	-20 055	-11 773	-3 043	2 806	-10 822	-15 026	-22 221
Paikallishallinto	4 522	4 813	4 386	3 835	3 361	3 835	3 520	2 584	1 135	1 153
Työeläkelaitokset	65 680	67 133	73 506	85 416	98 849	111 898	121 271	102 672	120 473	135 491
Muut sosiaaliturvarahastot	2 157	1 998	1 913	1 872	1 803	2 390	2 818	2 407	1 689	1 819
Kotitaloudet	86 192	79 929	87 776	89 166	99 030	104 543	101 022	76 130	93 359	102 956
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	8 689	7 553	8 144	9 719	12 694	14 153	13 085	9 192	12 851	14 695
Ulkomaat	115 263	49 621	27 856	18 686	26 235	23 442	52 092	10 095	840	-10 431

Liitetaulukko 8. Rahoitustaloustoimet sektoreittain, milj. euroa

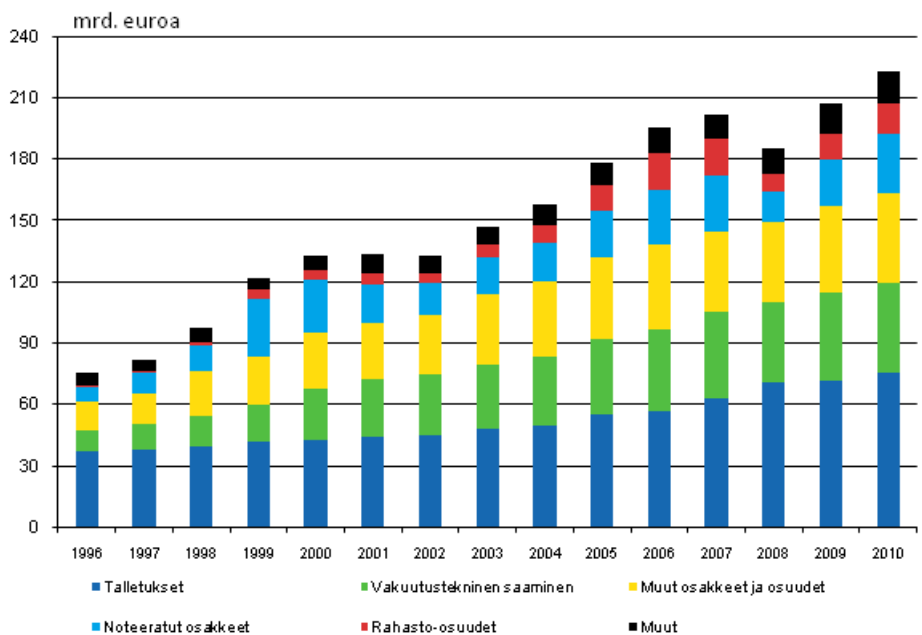
Sektorit	Vuosi	Velkojen nettohankinta	Rahoitusvarojen nettohankinta	Rahoitustaloustoimet, netto
Yritykset ja asuntoyhteisöt	2007	22 373	22 596	223
	2008	33 546	28 999	-4 547
	2009	-7 186	-11 392	-4 206
	2010	10 175	14 062	3 887
Keskuspankki	2007	2 960	3 878	918
	2008	6 540	6 873	333
	2009	4 283	4 449	166
	2010	8 092	8 725	633
Muut rahalaitokset	2007	29 003	28 060	-943
	2008	33 635	32 849	-786
	2009	13 213	14 387	1 174
	2010	56 517	56 224	-293
Muut rahoituslaitokset	2007	3 724	3 943	219
	2008	-5 340	-4 313	1027
	2009	8 468	8 170	-298
	2010	5 505	6 821	1 316
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	2007	15	266	251
	2008	184	-269	-453
	2009	-158	-285	-127
	2010	48	757	709
Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot	2007	1 240	975	-265
	2008	1 207	1 347	140
	2009	2 890	2 629	-261
	2010	1 893	1 440	-453
Julkisyhteisöt	2007	-164	9 206	9 370
	2008	788	8 601	7 813
	2009	13 501	8 908	-4 593
	2010	11 886	6 348	-5 538
Kotitaloudet	2007	9 806	6 766	-3 040
	2008	8 778	4 473	-4 305
	2009	4 051	7 540	3 489
	2010	6 242	5 884	-358
Ulkomaat	2007	34 919	28 728	-6 191
	2008	27 709	27 487	-222
	2009	32 327	36 342	4 015
	2010	65 930	66 132	202

Liitetaulukko 9. Tilastollinen ero sektoreittain, milj. euroa

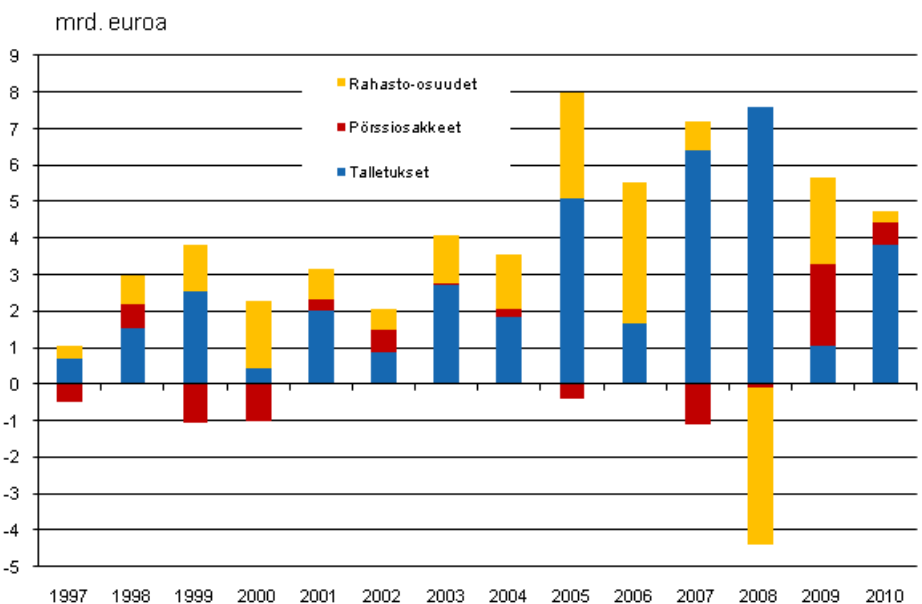
Sektorit	Instrumentti	Vuosi									
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Yritykset ja asuntoyhteisöt	Rahoitustaloustoimet, netto	7 495	5 017	8 195	3 716	644	-588	223	-4 547	-4 206	3 887
	Nettoluotonanto	6 676	7 564	6 541	8 264	5 038	6 086	4 053	1 206	7 842	10 164
	Tilastollinen ero	-819	2 547	-1 654	4 548	4 394	6 674	3 830	5 753	12 048	6 277
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	Rahoitustaloustoimet, netto	-3 449	1 951	-938	185	310	908	180	261	654	1 912
	Nettoluotonanto	505	1 359	-215	304	1 024	1 579	724	2 141	1 092	1 052
	Tilastollinen ero	3 954	-592	723	119	714	671	544	1 880	438	-860
Julkisyhteisöt	Rahoitustaloustoimet, netto	7 206	5 643	3 217	3 748	3 462	6 782	9 370	7 813	-4 593	-5 538
	Nettoluotonanto	7 074	5 900	3 550	3 425	4 172	6 690	9 525	7 882	-4 695	-5 109
	Tilastollinen ero	-132	257	333	-323	710	-92	155	69	-102	429
Kotitaloudet	Rahoitustaloustoimet, netto	-280	-2 336	-224	-2 854	-907	-3 334	-3 040	-4 305	3 489	-358
	Nettoluotonanto	-2 926	-2 751	-2 561	-2 505	-4 863	-6 912	-6 849	-5 558	735	-1 165
	Tilastollinen ero	-2 646	-415	-2 337	349	-3 956	-3 578	-3 809	-1 253	-2 754	-807
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	Rahoitustaloustoimet, netto	65	866	28	993	734	-239	-542	1 000	641	-105
	Nettoluotonanto	526	303	221	245	366	392	247	408	225	86
	Tilastollinen ero	461	-563	193	-748	-368	631	789	-592	-416	191
Ulkomaat	Rahoitustaloustoimet, netto	-11 037	-11 141	-10 278	-5 788	-4 243	-3 529	-6 191	-222	4 015	202
	Nettoluotonanto	-11 855	-12 375	-7 536	-9 733	-5 737	-7 835	-7 700	-6 141	-4 133	-3 594
	Tilastollinen ero	-818	-1 234	2 742	-3 945	-1 494	-4 306	-1 509	-5 919	-8 148	-3 796

Liitekuviot

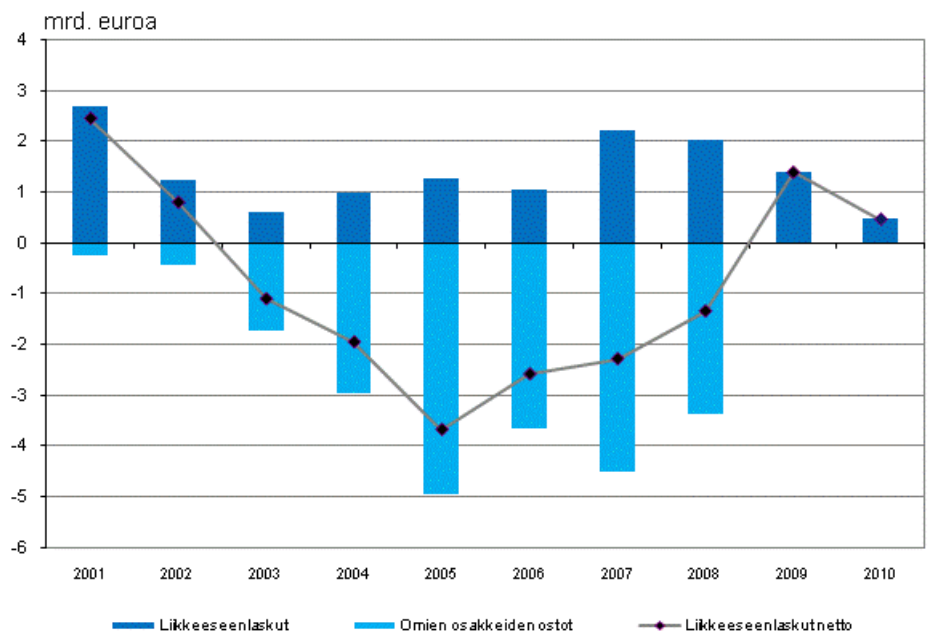
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat, miljardia euroa

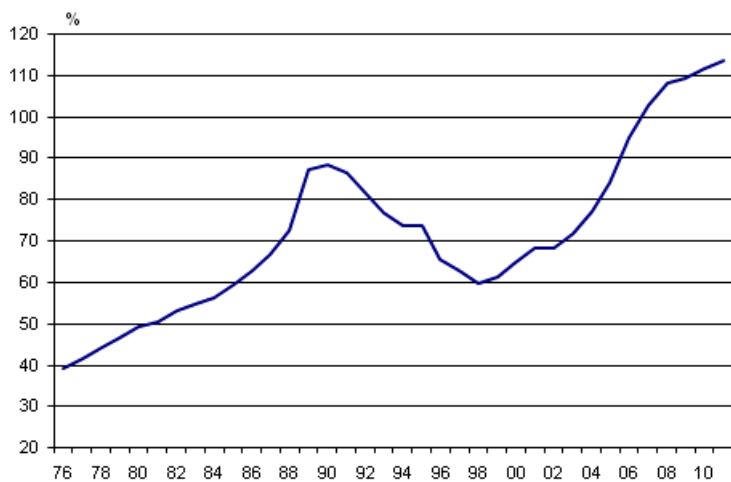
Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, pörssiosakkeisiin ja rahastoihin, miljardia euroa

Liitekuvio 3. Yritysten liikkeelle laskemien noteerattujen osakkeiden muutokset, miljardia euroa

Liitekuvio 4. Kotitalouksien velkaantumisaste 1976–2010

Laatuseloste: Rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Rahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa kansantalouden kaikkien sektoreiden rahoitustaseita sekä virtoja, joihin kuuluvat rahoitustaloustoimet ja muut muutokset. Rahoitustaseet ovat tilastointijakson lopun rahoitussaamisten ja velkojen kantoja. Rahoitustaloustoimet puolestaan ovat tilastointijakson aikana tehtyjä taloustoimia, jotka vaikuttavat rahoitustaseisiin. Rahoitustilinpito on keskeinen tilasto rahapolitiikan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden seurannan kannalta. Tilastokeskuksessa laaditaan rahoitustilinpidon lisäksi erillistä julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa.

Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 1995) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 1995, Euroopan Yhteisöjen tilastotoimisto Eurostat, 1995. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa. Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2000) ja rahoitusinstrumentteja luokiteltaessa rahoitusvaadeluokitusta (Rahoitusvaadeluokitus 1996). Käytetyt sektori- ja vaadeluokitukset on kuvattu tämän sivuston kohdassa Luokitukset.

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotanto perustuu Euroopan keskuspankin suuntaviivoihin (ECB/2002/7 ja ECB/2005/13). Vuositietojen tuotanto perustuu Euroopan unionin neuvoston asetukseen Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä yhteisössä (EC No 2223/96) sekä tähän asetukseen liittyvään tietojen lähettämisohjelmaan (EC No 1392/2007).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään lähteinä paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Suurin osa tietolähteistä on saatavissa neljännesvuosittain, mutta joitakin lähteitä on käytettävissä vain vuositasoisina. Lähdetiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Sijoitusrahastoaineisto

Suomen Pankin sijoitusrahastoaineistosta saadaan sijoitusrahastojen arvopaperisalkun rakenne ja sijoitusrahastojen rahasto-osuuksien omistajasektorijakauma neljänneksen lopussa. Lisäksi saadaan tiedot sijoitusrahastojen arvopaperisalkkuun liittyvistä virroista neljänneksen aikana.

Maksutase

Suomen Pankki laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaatsektorin tietolähde. Maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Maksutasetilaston kirjaukset ovat pääosin yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisteri

Noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Arvopaperikeskuksen (APK) arvo-osuusrekisterin tietoja. Rekisteristä saadaan neljännesvuosittain kunkin arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakesarjan sektorikohtaiset omistukset kappaleittain sekä osakkeiden kurssit neljänneksen lopussa.

Vakuutusyhtiöiden sijoitusseuranta

Finanssialan Keskusliitto kerää tietoja vakuutuslaitosten sijoituksista neljännesvuosittain. Tilasto on rahoitustilinpidon kannalta merkittävin tietolähde vakuutuslaitosten sijoitusten ja etenkin niiden muutosten tilastoinnissa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Neljännesvuositaseista aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin kuukausittain julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta vaateittain ja valtion johdannaisista.

Kuntien taloustilasto

Paikallishallinnon tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama Kuntien ja kuntayhtymien taloustilasto, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidon laadinnassa.

Yritysten rakennetilasto

Yrityssektorin rahoitustaseen päätietolähde on Tilastokeskuksen yritysten rakennetilaston tietokanta, joka sisältää yritysten tilinpäätöstietoja. Rakennetilaston tasetietojen kautta saadaan koko sektorille määrättyä kirjanpitoarvoiset rahoitusvarojen ja -velkojen kokonaissuureet sekä jonkin verran vaadekohtaista tietoa. Yritysten rakennetilaston tiedot ovat vuositasoisia eivätkä siten ole käytettävissä rahoitustilinpidon uusimpien neljännesten laskentaan.

Edellä mainittujen tärkeimpien tietolähteiden lisäksi täydentävinä tietoina ja vertailussa käytetään Tilastokeskuksen luottokantatilastoa, Tilastokeskuksen virati-aineistoa, Suomen Pankin arvopaperiaineistoa ja Työeläkevakuuttajien (TELA) sijoitusseurantakyselyä.

Yhteenvetoprosessi

Rahoitustilinpito on tasapainotettu tilastojärjestelmä, joten sektorikohtaiset lähdetiedot täytyy sovittaa yhteen. Yhteensovitus tehdään vastinsektoreittain vaade vaateelta niin, että kullekin sektorin saamis- ja velkaerälle löytyy vastinkirjaus toisen sektorin saamisissa/veloissa. Poikkeavat tiedot arvioidaan ja sovitetaan yhteen. Lähdeaineisto analysoidaan samalla tarkasti ja mahdolliset yhteensopimattomuudet tulevat esiin. Lopullisen tiedon valinnassa painotetaan luotettavuutta ja systemaattista tietolähteiden käyttöä sekä sektorin rahoitustaseen kokonaisuutta (rahoitusvarojen tai velkojen yhteissummaa). Yhteenvedossa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Esimerkiksi suuri osa kotitaloussektorin tiedoista perustuu vastinsektoritietoihin.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Täten lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman haasteensa rahoitustilinpidon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa arvioidaan vaihtoehtoisten tietolähteiden luotettavuutta. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta.

Yksi keino arvioida rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali-)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä

rahoitustilien sisältämään nettorahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroiksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä lainkaan, vaan tilit tasapainotetaan.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Rahoitustilinpidon neljännesvuositiedot julkaistaan noin neljän kuukauden viiveellä. Rahoitustilinpidon vuositiedot julkaistaan noin 6,5 kuukauden viiveellä heinäkuussa. Vuositietojen laadinnassa on käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietojen kohdalla. Menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjakorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Rahoitustilinpito julkaistaan viisi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla verkkosivuilla vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen. EKT95 mukaiset vuosisarjat ovat saatavilla vuodesta 1995 alkaen. Vuosilta 1970-1994 on saatavissa vuositasoisia tasesarjoja, jotka eivät ole EKT 1995 mukaisia.

Euroopan keskuspankki julkaisee neljänneksittäin kansallisiin rahoitustilinpitoihin pohjautuvan euroalueen rahoitustilinpidon sekä kansallisia rahoitustilinpidon tietoja omilla verkkosivuillaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen.

Neljännesvuosisarjojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotannosta vastasi aiemmin Suomen Pankki. Työnjaon muutoksesta johtuen Tilastokeskuksen verkkosivuillaan julkistamat tilaston neljännesvuosittaiset aikasarjat perustuvat tilastovuoden 2009 viimeiseen neljännekseen asti pääosin Suomen Pankin laskelmiin. Tilastokeskus on tehnyt lainojen ja talletusten luokittelun joiltain osin eri tavoin kuin Suomen Pankki, mistä johtuen näiden vaateiden tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia ennen tilastovuotta 2010 ja siitä eteenpäin. Tietolähteiden muutokset ovat myös voineet vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla kantojen osalta vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen ja rahoitustaloustoimien osalta vuoden 1998 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen.

Vuosisarjojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon vuodesta 1995 alkavien vuositasoisten EKT95-aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset voivat myös vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Esimerkiksi yrityssektorin laskentaan käytetyt tietolähteet ovat tulleet kattavammiksi matkan varrella.

Vuosien 1970-1994 tase-aikasarjat poikkeavat EKT95:n mukaisista aikasarjoista merkittävästi kattavuuden, yksiköiden luokittelun, varojen arvostuksen sekä laadintamenetelmien osalta. Tärkeimmät poikkeamat ovat:

- Henki- ja eläkevakuutussäästöjä ja muita vakuutussaamisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina
- Johdannaisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina
- Osakkeet ja muut arvopaperit on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon tai muuhun kirjanpitoarvoon.
- Osakkeiden ja osuuksien osalta kattavuus on puutteellinen
- Muihin saamisiin ja velkoihin (AF.7) on luettu eriä, joita ei ole voitu kohdentaa muihin vaateisiin
- Työeläkelaitokset on luokiteltu vakuutuslaitoksiin (S.125)
- Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sisältyvät yrityssektoriin (S.11)
- Muut rahoituslaitokset (S.123) sisältävät myös muut luottolaitokset kuin pankit sekä rahoitusta avustavat laitokset
- Vuosina 1970-1975 valtion liikelaitokset sisältyvät valtiosektoriin
- Kotitalouksien ja yritysten tiedot perustuvat osittain arvioihin
- Yrityssektorin sisäisten saamisten ja velkojen kattavuus on puutteellinen

Neljännesvuosisarjojen ja vuosisarjojen keskinäinen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot eivät täysin vastaa vuositietoja. Tilastovuosien 1997-1999 osalta tämä johtuu siitä, että neljännesvuositiedot on tuotettu Suomen Pankissa kun taas vuositiedot on tuotettu Tilastokeskuksessa. Tilastovuoden 2010 osalta tämä johtuu siitä, että neljännesvuosi- ja vuositiedot on laadittu erillisissä tuotantoprosessissa ja vuositietoja laadittaessa on ollut käytössä kattavammat lähdeaineistot.

7. Eheys ja yhtenäisyys

Tilastokeskus laatii ja julkaisee julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa neljännesvuosittain kolmen kuukauden viipeellä. Myös Rahoitustilinpitotilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät noin 30 päivää aiemmin julkaistun julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon tietojen kanssa vuodesta 2010 alkaen. Ennen vuotta 2010 tiedoissa on pieniä eroja. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito.

Lisätietoja

Saara Roine +358-9-1734 3325

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

rahoitus.tilinpito@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute